

ÚVOD

S protestním transparentem na střeše supermarketu firmy AHOLD, v centru města s várnici veganského guláše rozdávaného bezdomovcům, před školní tabulí při přednášce o ochraně zvířat, na kole v ulicích u příležitosti Dne bez aut nebo v kině při organizování filmového festivalu dokumentů o lidských právech Jeden svět – tam všude (ale i na spoustě dalších míst) se v roce 2001 vyskytovali aktivisté NEzávislého Sociálně Ekologického Hnutí – NESEHNUTÍ.

Cílem všech našich aktivit, ať už jde o pomoc konkrétním lidem či přírodě, o protest proti devastujícím projektům či pošlapávání práv nebo o osvětovou práci, je ukázat, že změna společnosti založená na respektu k lidem, zvířatům i přírodě musí vycházet především zdola. Od aktivních lidí zajímajících se o dění okolo sebe, od lidí, kteří jako nedílnou součást své svobody vnímají i podíl zodpovědnosti za vývoj planety a života na něm existujícího. Pro takové lidi chce NESEHNUTÍ být domovem.

NESEHNUTÍ Brno

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Hypermarkety

V roce 2001 vstoupila do druhého roku své existence kampaň "Zaostřeno na hypermarkety", jejíž náplní je vedle obecného informování o negativních dopadech obřích nákupních řetězců především podpora občanů a občanských sdružení v konkrétních lokalitách postižených chystanou výstavbou super či hyper marketu.

Konkrétní kauzy

V průběhu roku jsme se zabývali především dvěma konkrétními případy v Brně – plánovanou stavbou obchodně zábavního centra Plaza na ulici Heršpická a stavbou supermarketu firmy Ahold v Novém Lískovci.

Plaza je název nadnárodní izraelské firmy, která se chystá v každém městě ČR nad 100 000 obyvatel postavit jedno velké obchodně zábavní centrum. V Brně by mělo jít o komplex velikosti 60 000 m², jehož součástí je parkovací plocha pro cca 1 000 automobilů, supermarket potravin, obří multikino. Znamenalo by to mj. značný nárůst automobilové dopravy (již teď je v této části Brna kapacita stávajících komunikací překročena) a krach řady kin v centru města. Výstavbě měla původně padnout za obět alej vzrostlých topolů v biokoridoru řeky Svatky. Naštěstí jsme se do celého tohoto případu vložili a podařilo se nám rozpoutat živou diskusi o tom, zda Brno další obchodní centra potřebuje. Média o celé kauze rozsáhle informovala, a vyjádřit se k ní tak museli i hlavní architekt města a brněnský primátor. Pod tlakem kampaně NESEHNUTÍ investor ustoupil od svého záměru kácet zdravé topoly a je ochoten diskutovat i o velikosti obchodních ploch v centru. Na stavbu bylo vydáno územní rozhodnutí, proti kterému kvůli řadě pochybení NESEHNUTÍ podalo správní žalobu. V současné době je celá věc ve stádiu stavebního řízení, to však bylo pro nedostatky v dokumentaci přerušeno.

Začátkem roku 2001 se rozhořel spor o výstavbu nového supermarketu v brněnské městské části Nový Lískovec. Řada místních občanů, včetně několika zde žijících aktivistů NESEHNUTÍ Brno, upozorňovala na to, že záměr nadnárodní firmy AHOLD postavit obchodní centrum na posledním volném místě v již tak budovami přeplněném sídlišti má více negativ než pozitiv. Na místním zastupitelstvu si občané dokonce v březnu vynutili zvláštní veřejné zasedání, kde se o záměru stavby diskutovalo. Nicméně na hlasování většiny zastupitelů se negativní postoj více než stovky občanů účastnících se diskuse nijak neprojevil. Zastupitelé se rozdělili na dva tábory - zastánci supermarketu (devět) versus odpůrci (šest).

V dubnu místní radní nechali vypracovat průzkum veřejného mínění, který však vykazoval znaky toho, že bylo již předem rozhodnuto o jeho výsledku. Na to jsme také veřejně upozornili a starostovi městské části jsme předložili dva odborné oponentní posudky.

Zároveň jsme stáli u zrodu petice obyvatel Nového Lískovce, jejíž signatáři požadovali, aby celá záležitost záměru výstavby byla řešena otevřeně a za účasti občanů. Pod petici se nakonec nashbálo více než 700 podpisů.

V červenci bylo zahájeno územní řízení, kterého jsme se aktivně zúčastnili. Namítali jsme, že není dostatečně řešena dopravní a hluková situace v okolí plánovaného centra a že stavba tohoto typu do území nepatří. Bylo by mnohem účelnější poslední nezastavěnou plochu v desetitisícovém sídlišti proměnit v park či místo jinak upravit, aby mohlo sloužit odpočinku a setkávání lidí. Stavební úřad se

v územním řízení dopustil celé řady nezákonností, a proto jsme se proti jeho rozhodnutí odvolali. Následoval dlouhý odvolací proces, který byl završen naším jednoznačným vítězstvím - odvolací orgán, Magistrát města Brna, nám dal plně za pravdu a napadené územní rozhodnutí zrušil. Územní řízení tedy muselo začít znovu.

V říjnu jsme uspořádali dvě veřejné akce, kterými jsme se snažili přimět firmu AHOLD, aby od záměru sama ustoupila. Nadnárodní firma odmítala komunikovat, a to nejen s námi, ale i s novináři. Cíleným tlakem se nám však podařilo přimět k odstoupení člena Zastupitelstva města Brna pro střet zájmů, neboť byl zároveň vedoucím projektu stavby supermarketu.

Informační aktivity

V červnu měla v Brně premiéru putovní fotografická výstava "Zaostřeno na hypermarkety". Vznikla za poněkud dobrodružných podmínek (v hypermarketech je zákaz fotografování) a spíše než uměleckou má především informační hodnotu. Výstavu jsme umístili do velkého stanu na Jakubském náměstí a celkem ji během tří dnů navštívilo několik set lidí. K dispozici zde byly také nejrůznější informační materiály, zejména sborník a letáky k tomuto tématu. Akce vzbudila velký zájem médií a i ohlasy návštěvníků byly velmi pozitivní.

Výstava se z Brna přesunula do Boskovic, pak putovala do Havířova, Vyškova, Ostravy a Olomouce. O výstavě se pravidelně objevují články v místním tisku, na její vernisáži většinou vystupují aktivisté NESEHNUTÍ Brno.

Během roku 2001 začalo NESEHNUTÍ Brno v rámci hypermarketové kampaně s přednáškovou činností. Většinou se přednášky odehrávají na středních školách, při vernisážích výstavy nebo na ekologických centrech. V jejich rámci informujeme mj. o psychologických reklamních tricích, o dopadu hypermarketů na zaměstnanost v regionu atd. Přednášky proběhly např. v Blansku, Vyškově, Českých Budějovicích nebo v Ostravě.

Novou tvář získaly internetové stránky <http://www.hyper.cz> s cílem zvýšit jejich aktuálnost a interaktivnost. Také začal fungovat "hypermarketový" mailing list, sloužící k vyměňování informací a zkušeností především mezi organizacemi či jednotlivci, kteří se tématem zabývají.

Den bez konzumu

24. listopadu se NESEHNUTÍ připojilo k mezinárodnímu Dni nenakupování (od roku 1992 jej vyhláší kanadská organizace Adbusters). Název jsme upravili na "Den bez konzumu", protože za problém považujeme především nezřízený konzum, nikoliv nakupování samotné. Zaměřili jsme se na kritiku způsobu, jakým supermarkety a hypermarkety získávají a udržují své zákazníky. Tím je mj. vyhazování nevyžádaných reklamních materiálů do poštovních schránek. Průměrně se za měsíc v jedné schránce nashromáždí asi tři čtvrtě kilogramu reklamních materiálů. V šesti schránkách se tak ročně sejde množství papíru, které bylo vyrobeno z jednoho stromu.

Na toto plýtvání přírodními surovinami upozornil náš happening před sídlem firmy AHOLD. Nákupní vozík po okraj naplněný nevyžádanými reklamními materiály byl za účasti sdělovacích prostředků předán v centrále místního vedení firmy. Součástí akce bylo i předání otevřeného dopisu, ve kterém jsme firmu žádali, aby ustoupila od svého plánu stavět nový supermarket v Novém Lískovci. Ve stejný den byl také v centru Brna instalován informační stánek s letáky o Dni bez konzumu a hypermarketech. Příznivý ohlas měla především distribuce speciálních samolepek na poštovní schránky, které sdělují, že dotyčný odmítá zaplavování své pošty nevyžádanými reklamními letáky či katalogy.

Doprava

V rámci našich aktivit se snažíme o prosazení udržitelného dopravního systému v Brně, který bude postaven na prioritě hromadné a pěší dopravy.

Pokračující kampaň proti dálnici R43

I v roce 2001 jsme pokračovali v kampani proti záměru výstavby rychlostní silnice R43 rekreační oblasti Brněnské přehrady a středem třicetitisícového sídliště Brno-Bystrc. Již v dubnu jsme vystoupili s ostrou kritikou postupu brněnských radních, kteří přesto, že ještě neproběhl proces posouzení různých variant stavby na životní prostředí, již začali vytvářet tlak na urychlování příprav a výkup zbyvajících pozemků v kontroverzním koridoru.

V květnu jsme pak zveřejnili výsledky dopravní studie, která posoudila předpokládané dopravní zatížení jednotlivých variant R43. Tato odborná studie jednoznačně potvrdila, že pozitivní vliv stavby R43 na dopravu ve městě bude nevýznamný a krátkodobý. S jejími výsledky jsme seznámili nejen veřejnost prostřednictvím médií, ale též starosty dotčených městských částí. Též jsme pokračovali ve sběru podpisů pod petici místních občanů proti stavbě R43. Podepsalo ji již téměř 30 000 obyvatel Brna a stala se tak jednoznačně nejúspěšnější peticí s dopravní tematikou v České republice.

Také červnové oslavy "Brno - město uprostřed Evropy" jsme nemohli nechat bez povšimnutí. Při projevu primátora Petra Duchoně na Brněnské přehradě jsme mu rozvinutým transparentem "Rekreace u dálnice R43? NE!" připomenuli, že právě opěvuje kulturní hodnotu místa, které sám hodlá v příštích letech obětovat rozvoji automobilismu.

Těsně před prázdninami jsme ještě spolu s dalšími občanskými sdruženími podali návrh na změnu Územního plánu města Brna (ÚpmB), který by v souladu s požadavkem signatářů petice vyškrtl z ÚpmB trasu R43 vedoucí v těsné blízkosti Brněnské přehrady. Přestože měla akce velký ohlas v médiích, návrh byl koncem srpna zastupitelstvem zamítnut.

Od června jsou veřejnosti k dispozici internetové stránky <http://r43.ecn.cz>. Zde je možné najít čerstvé zprávy o celém případě, důležité dokumenty, stanoviska jednotlivých úřadů, články z tisku, výsledky studií a různých návrhů a řadu dalších zajímavých věcí, včetně mapových podkladů.

Na podzim jsme se věnovali především procesu posouzení vlivů konceptu územního plánu brněnské regionální aglomerace na životní prostředí. Bohužel trasa R43 nebyla v konceptu zpracována ve variantách, takže vlastně nebylo co posuzovat. To jsme také veřejně kritizovali, neboť taková studie neumožňuje objektivní posouzení záměru. Nyní společně s ostatními sdruženími vyvíjíme tlak na orgány Jihomoravského kraje, aby takto nedbale zpracovaná dokumentace byla vrácena k přepracování.

Brněnský dopravní kruh

Během celého roku 2001 se pravidelně scházely brněnské ekologické a občanské organizace zabývající se dopravou na pravidelných schůzkách platformy nazvané Brněnský dopravní kruh. Věnuje se především dopravním stavbám na velkém městském okruhu (VMO), jehož smyslem je odlehčit dopravně přetíženému centru města.

Den bez aut

NESEHNUTÍ Brno se už tradičně zapojuje do aktivit v rámci Dne bez aut, který každoročně vyhlašuje ekologická organizace Děti Země. Nejinak tomu bylo i letos, kdy jsme opět pořádali brněnskou cyklojízdu. Akce, na které se podílely i další brněnské organizace, měla upozorňovat jak na nedostatečný rozvoj cyklostezek, tak i na náš nesouhlas se stavbou R43. Hlavním tématem letošní cyklojízdy ale byla agresivita automobilismu samotného, kdy jen v našem městě bylo loni vinou řidičů usmrceno osm chodců a jeden cyklista a těžce zraněno třiatřicet chodců a devět cyklistů. Odbor dopravy Magistrátu města Brna navíc příchystal příznivcům pěší dopravy u příležitosti Dne bez aut pěkný dárek - začal s rušením vybraných přechodů pro chodce.

Kromě toho jsme, byť v trochu radikálnější podobě než dřív, oprášili ještě jednu aktivitu z minulých let - protest proti špatně parkujícím autům v centru města. Ve čtvrtek 20. září se tedy do brněnských ulic vydala skupina aktivistů NESEHNUTÍ vyzbrojená pracovními rukavicemi a vlastnoručně se pustila do odklizení špatně parkujících aut z chodníků na ulice. Celkem jich z chodníků odklidili okolo deseti kusů, a happening "Aktivní občanská sebeobrana před automobily" tak dopadl na jedničku.

Samotný Den bez aut proběhl v pátek 21. září, na místě srazu účastníky vítala skupina etnického bubnování Tubabu a po několika projevech od zástupců pořádajících organizací pak okolo sto třiceti cyklistů vyrazilo na svých strojích do rušných brněnských ulic. Krátce po startu jsme se zastavili na happening, kdy dva aktivisté namalovali vápnem na silnici siluety letošních obětí automobilismu v Brně. Cyklojízda pak pokračovala po brněnském okruhu, objela nejfrekventovanější místa a zanechávala za sebou nekonečné hady aut plných nervózních řidičů.

Na brněnské cyklojízdě je vždycky velmi sympatické to, že se jí zúčastní lidé všech věkových kategorií - od desetiletých dětí až po důchodce. Navíc možnost moci se v klidu a zcela bezpečně projet na kole některými brněnskými ulicemi, jindy zcela ucpanými auty, je neobvyklým zážitkem - byť se jedná jen o jediný den v roce.

LIDSKÁ PRÁVA

Jeden svět - Dny lidských práv

Dubnové aktivity NESEHNUTÍ se nesly jako každý rok ve znamení lidských práv. Ve spolupráci se Společností Člověk v tísní při ČT jsme zorganizovali již 3. ročník mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Jeden svět jako součást Dnů lidských práv v Brně. Festival se v tomto roce konal pod záštitou Václava Havla, prezidenta ČR a Mary Robinson, vysoké komisařky OSN pro lidská práva. Stejně jako v předchozích letech ovšem bez záštity brněnského primátora Petra Duchoně. Na přípravě festivalu a na jeho doprovodných akcích se podílely i další občanské iniciativy - Amnesty International, Barevný svět, Muzeum romské kultury, Mládež pro interkulturní porozumění a Gender centrum FSS MU. Díky jejich příspěvku mohli návštěvníci vyslechnout např. poutavou přednášku koordinátora projektu Vesnička soužití Ostrava Kumara Vishwanathana o problémech mladých Romů s bydlením či se zúčastnit besedy o domácím násilí na ženách se členkou slovenského sdružení FENESTRA Monikou Grochovou. Problematice života národnostních menšin byl věnován i diskusní kulatý stůl za účasti představitelů Magistrátu města Brna a setkání s pracovníky uprchlických táborů.

Již týden před zahájením festivalu JEDEN SVĚT na něj zvaly dvě fotografické výstavy - první od fotoreportéra Jana Šibíka "Slzy světa" a druhá připravená jako součást dlouhodobé kampaně Amnesty International proti mučení.

Festival byl již tradičně zahájen v kinu ART za účasti organizátorů a zástupců médií i návštěvníků slavnostním přípitkem a veganským občerstvením.

Po všechny dny festivalu byly vstupenky na jednotlivé filmové projekce beznadějně vyprodány. Největší ohlas vzbudily snímky mapující roli nadnárodních koncernů při devastaci přírody a zneužívání levné pracovní síly, ať už šlo o firmy zabývající se těžbou zlata či prodejem nábytku v obrovských nákupních řetězcích. Téma války, zisku zbrojařských koncernů a mediální manipulace dokumentovaly filmy z občanské války ve Rwandě, Sieře Leone či snímek o genocidě Kurdů páchané tureckou armádou.

Že existují lidé, kteří jsou ochotní a schopní se zlu ať v podobě nadnárodních korporací či státního nebo skupinového teroru postavit, ukazovala série filmů z Čečenska, Kolumbie či Kyrgyzstánu.

Závěrečného dne festivalu se zúčastnil též jeho ředitel bosenský žurnalista Igor Blažević, který kromě festivalu diskutoval s návštěvníky také o těžké situaci obránců lidských práv v Barmě, ovládané vojenskou juntou. Celý festival navštívilo více než 1 500 osob.

Novinkou letošního ročníku bylo dopolední promítání dokumentů studentům středních škol spojené s besedami. Více než 600 studentů tak shlédlo snímky o současné situaci v Tibetu a Čečensku, či mohlo po skončení filmu diskutovat o podílu firmy Shell na ničení životního prostředí a porušování lidských práv v Nigérii.

Ohlas 3. ročníku festivalu JEDEN SVĚT – Dny lidských práv v Brně znovu ukázal, že jeden kvalitní dokument může být častokrát účinnější než tuny letáků a desítky demonstrací.

Jídlo místo zbraní

V loňském roce jsme se také rozhodli připojit se k aktivitě Jídlo místo zbraní (Food Not Bombs). Ta byla založena v roce 1980 v Bostonu a dnes ji tvoří více než 200 samostatných skupin po celém světě. Každá z těchto skupin připravuje pravidelně teplá veganská nebo vegetariánská jídla, jež rozdává hladovějícím lidem, zejména bezdomovcům (kterých je v ČR na sto tisíc). Zdůrazňuje paradoxní situaci, kdy se ročně vydávají miliardy dolarů na nákupy dalších účinnějších zbraní, zatímco v našich městech hladoví stovky, ve světě pak miliony lidí.

První akce Jídlo místo zbraní proběhla v Brně v květnu roku 2001 jako součást demonstrací proti zbrojařskému veletrhu IDET. Při dalším rozdávání u příležitosti Světového dne vegetariánství jsme se rozhodli, že budeme jídlo rozdávat pravidelně každou první sobotu v měsíci a při příležitostných akcích, jako jsou např. Den Země, benefiční koncerty atd. Během samotného rozdávání mají bezdomovci i kolemjdoucí možnost získat vedle jídla také informace o myšlence iniciativy Jídlo místo zbraní, o aktivitách NESEHNUTÍ a také recepty na přípravu bezmasých pokrmů.

K propagaci kampaně jsme vydali leták "Proč rozdáváme jídlo zdarma?" a navázali jsme spolupráci s časopisem Nový prostor. Pravidelně vždy před každým rozdáváním propagujeme tuto aktivitu především na místech, kde se pohybuji bezdomovci.

Den Tibetu

U příležitosti březnového výročí povstání tibetského lidu proti čínské okupaci jsme zorganizovali netradiční infostánek. Byla jím tramvaj vyzdobená tibetskými motivy, která celé odpoledne křižovala centrum Brna. Návštěvníci v ní mohli shlédnout fotografickou výstavu z Tibetu, poslechnout si originální tibetskou hudbu či ochutnat čaj ze země tibetského exilu - z Indie. V tramvaji také proběhla tisková konference. Dále zde bylo k dispozici množství informačních materiálů a k podpisu petice žádající vládu ČR, aby na mezinárodních fórech podporovala dodržování lidských práv v Tibetu. Na této akci se spolupodílela i brněnská pobočka Amnesty International.

NESEHNUTÍ Brno také zorganizovalo autobusový zájezd do Vídně, kde 10. března proběhla mezinárodní demonstrace "Tibet Freedom March". Průvod centrem města byl velice živý a počet lidí, kteří přišli vyjádřit svoji solidaritu s okupovaným Tibetem, se blížil ke dvěma tisícům.

V květnu 2001 uplynulo 50 let od podepsání tzv. Sedmnáctibodové smlouvy o mírovém osvobození Tibetu, která zbavila Tibeťany samostatnosti. Při této příležitosti jsme vydali pohlednice žádající primátora a Radu města Brna, aby přijali usnesení odsuzující porušování lidských práv v Tibetu.

S. O. S. Čečensko

Kampaň proti válce v Čečensku pokračovala i v roce 2001. V lednu rozhodl Krajský soud v Brně o odsouzení čtyř aktivistů NESEHNUTÍ a SOVA (Společnost pro občanskou a veřejnou aktivitu), kteří protestovali proti ruské okupaci Čečenska pomalováním a popsáním ruského konzulátu rudou barvou. Byl jim vyměřen trest ve výši 100 hodin obecně prospěšných prací. Proti rozsudku aktivisté podali stížnost k Ústavnímu soudu ČR a následně i k Evropskému soudu pro lidská práva ve Štrasburku.

Zároveň ale pokračovaly i další veřejné akce upozorňující na porušování lidských práv na území severokavkazské Čečenské republiky – Ičkerie po druhé ruské vojenské intervenci. Jednou z nich byla veřejná debata za účasti novináře agentury Epicentrum Jaromíra Štětiny, na kterou byl pozván také zástupce ruského generálního konzulátu v Brně. I přes dřívější příslib účasti však pan vicekonzul odmítl přijít nejen na tiskovou konferenci, ale odřekl i účast na besedě pro veřejnost. I tak večerní beseda s novinářem Jaromírem Štětinou o situaci v Čečensku trvala více než dvě hodiny a zajímavá slova tohoto světoznámého novináře dychtivě vyslechl na stopadesát lidí v přeplněné posluchárně Masarykovy univerzity.

Další aktivitou vyjadřující nesouhlas s ruskou okupací Čečenska a zároveň podporu čtyřem aktivistům, kteří byli za svůj protest (obarvení ruského konzulátu na rudo) odsouzeni, byla finanční sbírka. Tu vyhlásil vysokoškolský pedagog a člen Amnesty International Lubor Kysučan a jejím cílem bylo vedle vyjádření morální podpory akcím proti válce také shromáždění potřebných finančních prostředků na zaplacení soudních výloh za odsouzené aktivisty NESEHNUTÍ a SOVA. Ti totiž byli odsouzeni nejen k obecně prospěšným pracem, ale i k zaplacení soudních výloh v celkové výši 18 000 Kč. Tato sbírka měla neuvěřitelně pozitivní ohlas a po necelých třech měsících se podařilo sebrat 19 530 korun. A tak 28. června byly slavnostně předány šeky na konto Městského soudu v Brně, zbytek byl zaslán na konto S.O.S. Čečensko Společnosti Člověk v tísni při ČT. Poděkování patří všem 69 dárčům.

Trest obecně prospěšných prací si odsouzení odpracovali v brněnské městské části Jundrov, která potřebovala upravit pozemek rehabilitačního střediska pro seniory, který bude sloužit jako park. Na zahájení prací všichni čtyři aktivisté nastoupili jako trestanci - v pruhovaných mundúrech a s koulí na noze. Podpořily je i dvě desítky lidí, kteří od počátku s jejich protestem projevovali sympatie a přišli je vyjádřit i prací. Přijeli také dva Čečenci - běženci z uprchlického tábora ve Stráži pod Ralskem.

NESEHNUTÍ se též podílelo na vytvoření mezinárodního memoranda nevládních organizací z ČR, Ruska, Litvy, Lotyšska a Polska adresovaného Radě Evropy, odsuzujícího porušování lidských práv ruským státem a žádajícího po mezinárodních institucích zjednání nápravy.

V polovině roku také končila mise generálního konzula Ruské federace působícího v Brně Germana Koroleva. Na radnici se s ním oficiálně loučil i brněnský primátor Petr Duchoň. Též NESEHNUTÍ si připravilo rozloučení s představitelem ruského státu, který se více než rok vyhýbal diskusi o válce v Čečensku a vytrvale odmítal přijmout naše pozvání na veřejnou besedu. Připravili jsme pro něj láhev speciální vodky Maschadov, pojmenovanou po posledním legitimně zvoleném čečenském prezidentovi, kterou jsme zahalili do čečenské vlajky. Chtěli jsem mu tím připomenout jeho spoluzodpovědnost za zvěrstva páchaná ruskou státní mocí. Připravili jsme i zdravici vyjadřující naději, že s jeho odchodem odchází i éra nekomunikace a lhostejnosti k porušování lidských práv. Zdravici si konzul sice vyslechl, ale vodu a fotografii dokumentující symbolický protest před konzulátem z prosince 1999 si od nás nevezal a

špalírem policejního kordonu radnici chvatně opustil.

Militarismus není řešení

Jako v předchozích letech i v roce 2001 pokračovalo NESEHNUTÍ v antimilitaristické kampani. Zbrojení a obchod se zbraněmi jakožto výsledky úsilí rozsáhlých zbrojařských koncernů totiž považujeme za jeden z hlavních faktorů útočících na dodržování lidských práv ve světě.

Po dvou letech se v Brně opět konal veletrh zbraní, pod eufemistickým názvem *"Veletrh obranné a bezpečnostní techniky IDET 2001"*. Mezi 9. a 11. květnem se tak na brněnském výstavišti sešli výrobci všech možných smrtících prostředků, aby své produkty prezentovali jako užitečné a potřebné. Rozhodli jsme se na něj zareagovat celou sérií protestních akcí.

Nejdříve jsme shromáždili informace o jednotlivých vystavovatelích a postupně jsme se tak dostávali k údajům, které potvrzovaly například dodávky zbraní od jednotlivých firem do zemí, kde jsou masivně porušována lidská práva, či na které bylo dokonce uvaleno zbrojní embargo OSN. Výsledkem byl rozsáhlý informační materiál, sloužící jako základní argumentační platforma proti veletrhu IDET. Na tiskové konferenci jej pak obdrželi novináři, ostatním zájemcům z řad veřejnosti byl rozdáván na všech našich akcích proti IDETu a přístupný je také na našich internetových stránkách.

První veřejná aktivita proběhla ve stylu Jídlo místo zbraní, kdy jsme rozdávali teplé veganské jídlo v brněnských ulicích. Ve stejný den se konalo promítání filmu Volání duchů, spojené s diskusí s černohorskou protiválečnou a feministickou aktivistkou Angelinou Nadou Radevič, která se podílí na provozu azylových domů pro ženy, které se staly obětmi domácího a válečného násilí. Následující den jsme uspořádali veřejné diskusní fórum "Militarismus a válka v současném světě", na kterém v roli přednášejících vystoupili kromě již zmíněné aktivistky a zástupce NESEHNUTÍ také sociolog Jan Keller, hovořící o militarismu v kontextu (post)moderních společností, a člen londýnského ústředí Amnesty International Sauro Scarpelli, který přednášel o donucovacích prostředcích a jejich využívání k potlačování lidských práv. Poslední protestní aktivitou byla demonstrace před branami výstaviště. Přes dvě stovky účastníků si vyslechly hlavní argumenty proti konání zbrojařského veletrhu a shlédli happeningové představení o mučících prostředcích. Večer pak následovala taneční "afterparty".

Antimilitaristická kampaň však IDETem neskončila. Rozhodli jsme se se aktivně přičinit za dodržování zákona o regulaci reklamy (§6 a §2 zákona č. 40/1995 Sb.), který zakazuje reklamu na zbraně (kromě zbraní sportovních a loveckých). Výrobci ho však poměrně rozsáhle porušují, a prezentují tak své smrtící prostředky podobně jako jsou inzerovány například potraviny. Prvním krokem této naší aktivity bylo podání stížností na dva případy reklamy na zbraně, které se objevily v deníku Právo a v časopise IDET NEWS. Z našeho podnětu bylo zahájeno řízení s firmou British Aerospace Systems Ltd. (firma nabízející ČR bojové letouny Grippen) kvůli šíření nezákonné reklamy na zbraně. Dalším případem je reklama firmy Poličské strojírna, a.s., ve které nabízela miny, raketometry a tříštivé střely. Po upozornění NESEHNUTÍ se tímto případem zabývá Rada pro reklamu. V závěru se pak NESEHNUTÍ zapojilo do připomínkování novely zákona o reklamě.

Ženská práva jsou lidská práva

V roce 2001 se NESEHNUTÍ začalo věnovat novým aktivitám na poli lidských práv, a to ženským právům. V prvním pololetí jsme realizovali projekt "Ženy a ochrana životního prostředí", jehož cílem bylo seznámit veřejnost s ekofeminismem. Jedná se o specifický proud v oblasti ženských práv, který nachází souvislost mezi útlakem žen a vykořisťováním přírody. V květnu jsme společně s Gender centrem FSS MU uspořádali na Fakultě sociálních studií přednášku Lúbicí Lacinové, mikrobioložky působící na Slovenské akademii věd, o ekofeminismu a ženských hnutích ve třetím světě. Přednášku si pozorně vyslechlo asi padesát účastnic a účastníků. K tomuto tématu jsme vydali také informační leták.

V červnu NESEHNUTÍ slavnostně otevřelo knihovnu pro veřejnost, jejíž podstatnou část tvoří sekce feministické a genderové literatury. V současné době je čtenářům a čtenářkám k dispozici přes sedmdesát titulů - tedy prakticky vše, co u nás v této oblasti za posledních deset let vyšlo.

V rámci filmového festivalu Jeden svět jsme ve spolupráci s Gender centrem FSS MU uspořádali přednášku Moniky Grochové ze slovenského sdružení FENESTRA na téma domácího násilí. Diskutovalo se nejen o mýtech vztahujících se k domácímu násilí, možnostech prevence, ale i o zarážející statistice, neboť podle seriózních odhadů se každá pátá žena, která žije v partnerském vztahu, stává obětí násilí a každá druhá zná takovýto případ ze svého okolí. Besedovat přišlo na padesát lidí.

Druhá polovina roku probíhala ve znamení projektu "Ženská práva jsou lidská práva". Naším cílem je zlepšit informovanost v oblasti ženských práv, gender a feminismu a zároveň chceme veřejnost seznamovat s tématy jako je trvale udržitelný život, alternativní školství a výchova apod. Pilířem kampaně je cyklus seminářů konajících se jednou za měsíc od listopadu 2001 do června 2002. Tyto semináře se věnují problematice tradičních rolí, násilí na ženách, rovných příležitostí, právní sebeobraně nebo mateřství a rodině.

PRÁVA ZVÍŘAT

Loni v létě se podařilo po delší odmlce obnovit Skupinu za práva zvířat, která se začala pravidelně scházet a organizovat mj. i různé veřejné akce k tomuto tématu.

Dny vegetariánství

Nejvíce aktivit proběhlo okolo 1. října, Světového dne vegetariánství. Ten je oslavou zdravého životního stylu šetrného k přírodě i ke zvířatům. NESEHNUTÍ si tento svátek připomnělo již podruhé, letos s námi akce na podporu vegetariánství spoluorganizovala i Česká společnost pro výživu a vegetariánství a Hnutí DUHA Brno. Zároveň jsme oslovili brněnské prodejny se zdravou výživou a vegetariánské restaurace s nabídkou spolupráce.

Ve dnech 25. - 27. září jsme instalovali na Malinovského náměstí v Brně velký informační stan a umístili jsme do něj fotografickou výstavu "Proč práva zvířat". K dispozici zde byly informační materiály nejen o ochraně zvířat, vegetariánství, ale i o nemoci BSE či biozemědělství. První den jsme také připravili ve spolupráci s vegetariánskými jídelnami Oáza a Spirála malou veganskou ochutnávku včetně biomoštu.

Dny vegetariánství pokračovaly přednáškou "Sněžený svět" v kavárně Podivný Hamlet. Přednášky se zúčastnilo okolo čtyřiceti lidí, kteří měli možnost shlédnout dokumentární film „Sněžená planeta“ o utrpení zvířat ve velkochovech a ekologických dopadech průmyslového chovu zvířat. Poté následovala přednáška a diskuse s bývalým předsedou slovenské Slobody zvířat Lacem Ďurkovičem o práci tohoto občanského sdružení a MUDr. Zbyňkem Luňáčkem o přínosu vegetariánství z hlediska zdravotního stavu.

Dny vegetariánství pak byly zakončeny 1. října rozdáváním veganského jídla na Náměstí Svobody.

Zapojení do celostátních kampaní

Skupina za práva zvířat zatím nemá dostatečné kapacity k tomu, aby vedla samostatné kampaně - to je jeden z důvodů, proč se připojuje k celostátním kampaním vedeným spřátelenými organizacemi na poli práv zvířat.

9. září jsme coby součást Koalice proti cirkusům se zvířaty zorganizovali menší demonstraci před cirkusem Jo-joo v Brně, kde jsme stáli s transparenty před vchodem, rozdávali letáky a diskutovali s návštěvníky. To vše za již tradičních nepřilíh přátelských komentářů zaměstnanců cirkusu. Smysl akce a některé naše argumenty se pak objevily i v místních novinách.

V prosinci jsme se připojili k protikožichové kampani "Proti srsti", vedené především Svobodou zvířat. Jejím cílem nebylo jen, jako již tradičně, informovat veřejnost o krutostech páchaných na tzv. kožešinových zvířatech, ale hlavně prosadit do chystané novelizace zákona na ochranu zvířat zpřísnění podmínek pro chov kožešinových zvířat. K novelizaci, která měla řadu problematických pasáží, nakonec nedošlo, ale měl by ji projednávat nový parlament, vzešlý z voleb v roce 2002. NESEHNUTÍ Brno vydalo společně se Svobodou zvířat a hnutím Different Life v mnohatisícovém nákladu aktualizovaný leták "Co se v kožešnictví nedozvíte" a zorganizovalo k tématu kožichů informační stánky po celý jeden prosincový týden. Ty se setkaly se slušnou odezvou veřejnosti.

Šíření informačních materiálů a budoucí aktivity

I nadále pokračujeme v zaplňování informačního vaku, které u nás v oblasti ochrany práv zvířat přetrvává - snažíme se o to jak šířením řady letáků, které jsme k tomuto tématu vydali, tak i občasnými přednáškami. Za hlavní téma jsme si pro rok 2002 zvolili propagaci vegetariánství a veganství, a k tomuto tématu proto směřujeme většinu našich veřejných akcí.

Mezinárodní kontakty

V červnu jsme se společně s Běloruským centrem při společnosti Člověk v tísni podíleli na organizaci setkání osmi aktivistů běloruských ekologických a lidskoprávních organizací se členy podobně

zaměřených organizací v Brně. Vedle výměny informací a zkušeností s prací nevládních organizací v Bělorusku pod diktátorskou vládou prezidenta Alexandra Lukašenka, se dohodla i spolupráce na některých společných tématech. Již v srpnu téhož roku se pak zástupce NESEHNUTÍ zúčastnil poloilegálního festivalu dokumentů o lidských právech Jeden svět v běloruském Minsku, navštívil oblast bělorusko-ukrajinské hranice zamořenou radioaktivitou z havárie v jaderné elektrárně Černobyl, stejně jako se seznámil s činností organizací zabývajících se odstraňováním následků této havárie.

Návštěvu NESEHNUTÍ v prosinci téhož roku oplátilo několik anarchistických aktivistů a členů organizace zabývajících se výchovou dětí a mládeže. Zúčastnili se též jednoho ze seminářů projektu "Ženská práva jsou lidská práva", neboť obdobné semináře rozšířené o problematiku národnostních menšin chtějí pořádat v městě Gomelu na jihovýchodě Běloruska. Překlada do běloruštiny se díky běloruským kolegům dočkalo také několik letáků NESEHNUTÍ.

NESEHNUTÍ se též prostřednictvím svého zástupce podílelo na organizaci festivalu Jeden svět v kosovské Prištině.

NESEHNUTÍ Boskovice

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Asanace mokřadů

V rámci ochrany přírody na lokální úrovni jsme společně s Českou jednotou lesnickou a městem Boskovice připravili a realizovali projekt Asanace mokřadů, který finančně podpořila Nadace Partnerství a město Boskovice. V rámci projektu jsme zpevnili hráze rybníčka, upravili studánky s pitnou vodou a postavili haťové chodníky z přírodních materiálů přes narušené kořeny stromů a zamokřené oblasti.

Dny bez aut

Dny bez aut v Boskovicích měly dvě hlavní části. V předvečer svátku všech nemotoristů, který letos připadl na pátek 21. září, jsme za stěrače stojících automobilů umístili na 400 letáků s výzvou "Nechte auto doma". Na samotný Den bez aut jsme na Masarykově náměstí rozložili informační stánek s materiály o vlivu automobilismu a výstavby nových dálnic na životní prostředí. Z náměstí pak v odpoledních hodinách za deštivého počasí vyrazil asi dvacetičlenný had cyklistů na dvacetikilometrovou trasu z Boskovic do Blanska, kde byla po hodině poklidné jízdy a vegeobčerstvení akce zakončena. Na organizaci Dne bez aut jsme poprvé spolupracovali s blanenským Ekocentrem Ulita. Na sobotu jsme pak připravili dětský Den bez aut, kde se soutěžilo v jízdě zručnosti, malování značek a ekologických aut. Také se rozdávaly ceny od nás i od sponzorů.

Supermarket

Kampani Zaostřeno na hypermarkety se věnujeme také v Boskovicích. Ve městě mají již několik let zájem postavit supermarket(y) jak investoři, tak zastupitelé. Ze začátku jsme upozorňovali na negativní vlivy a informovali veřejnost o působení obchodních řetězců (fotografická výstava, několikadenní infostánek, promítání dokumentu, diskuse se starostou). V další fázi kampaně jsme se stali účastníky územního řízení o povolení stavby. Zde se snažíme prosadit co nejpříjemnější řešení především pro obyvatele města a přírodu, bez ohledu na zájmy a profit investorů a zastupitelů.

Den nenakupování

S cílem upozornit na negativní dopady konzumního stylu života jsme se 23. listopadu připojili ke každoročnímu Dni nenakupování. Na Masarykově náměstí jsme symbolicky prodávali hodnoty, které se v přeplněných supermarketech nedají koupit: lásku, přátelství, úctu, ohleduplnost k přírodě a soucit. Nejvíce se "prodávala" láska.

Krásy nekrásy krasu

Spolupodíleli jsme se na instalaci putovní výstavy Krásy nekrásy krasu o situaci v CHKO Moravský kras a zajistili jsme přednášku a promítání s vedoucím CHKO Leošem Štefkou.

PRÁVA ZVÍŘAT

Cirkusy

S transparenty v rukou přivítaly dvě desítky aktivistů oba dva cirkusy, které zavítaly do města, přičemž hlavně druhý, třídenní protest sklidil ohlas jak u návštěvníků cirkusu, tak i u médií, policie i samotných cirkusáků Berousků.

Vegetariánský týden

U příležitosti Světového dne vegetariánství (1. října) jsme společně se členy občanského sdružení Jóga v denním životě (JVDŽ) uspořádali zatím naši (ale pravděpodobně i republikově) největší vegetariánskou akci - Vegetariánský týden v Boskovicích. Na den vegetariánů jsme společně s infomateriály nabízeli na náměstí také teplé ochutnávky veganských lahůdek: zeleninové sabží s rýží nebo pohankou a sójové nudličky na paprice a dýni s bramborem. Kladné přijetí dokazuje i dvě stě rozdaných porcí jídla. Součástí programu byla také podnětná přednáška ing. Richarda Bartáka, CSc. z České společnosti pro výživu a vegetariánství na téma „Hodnocení surovin pro výrobu potravin z hlediska ekonomického, ekologického a sociálního“, promítání dokumentu o skutečných dopadech konzumace masa „Vykorišťování Země“ a instalace výstavy „Proč práva zvířat?“ a velkoformátových fotografií z velkochovů od prostějovských Ochránců hospodářských zvířat v přísálí městské knihovny.

Kromě oficiálního programu jsme hlavně díky ochotě přátel z JVDŽ připravili zvláštní ochutnávky pro čtyři boskovické střední školy. Dohromady se vydalo na 250 jídel. Speciální bezmasý raut jsme připravili také pro členy komise projektu Zdravé město Boskovice, pro které jsme měli celou škálu vegetariánských lahůdek. Ohlasy ze všech stran byly kladné.

Kožichy

Před Vánocemi jsme se připojili k celorepublikové kampani upozorňující na utrpení a zabíjení zvířat pro výrobu kožichů. Kromě výlepu barevných informačních plakátů jsme zorganizovali happening. Skupinka aktivistů s transparentem „Kožichy jsou nám proti srsti“, oblečených v umělých kožiších potřísněných rudou „krví“ - symbolem pro luxusní módu zbytečně zabitých zvířat, dvě hodiny procházela centrem města, vysvětlovala problematiku a rozdala na čtyři stovky informačních letáků týkajících se lovu, chovu a zabíjení kožešinových zvířat.

LIDSKÁ PRÁVA

Den pro Tibet

Na rozdíl od městského zastupitelstva jsme se rozhodli podpořit akci Vlajka pro Tibet a upozornit tak na porušování lidských práv v Tibetu. To se nám také díky podpoře veřejnosti a médií podařilo. Vlajku jsme nakonec za „asistence“ zásahové policejní jednotky vyvěsili sami na Masarykově náměstí u informačního stánku, kde se odehrál také protestní happening.

Prezentace NESEHNUTÍ

Činnost NESEHNUTÍ jsme prezentovali na letních festivalech Boskovice 2001 a Festival 3+1 v Letovicích formou informačních stánků, u nichž jsme nabízeli také chutné veganské občerstvení, kterým jsme uspokojili tisíce strávníků. Uspořádali jsme rovněž benefiční kulturní večer „Sluníčkofest II.“, kde jsme se pokusili na samostatných panelech představit boskovický neziskový sektor včetně našeho sdružení. Kromě toho jsme se zúčastnili besed v Boskovicích a v Blansku pod názvem „NESEHNUTÍ o sobě“.

NESEHNUTÍ Chrudim

Místní skupina NESEHNUTÍ Chrudim vznikla v srpnu roku 2001 jako spontánní reakce na záměr postavit Penny Market v centru Chrudimi. Během následujících měsíců jsme uskutečnili řadu akcí, jejichž cílem bylo zvrátit tento záměr, resp. omezit jeho negativní dopady.

Nejprve se uskutečnila petiční podpisová akce proti stavbě samotné, k níž se svými podpisy připojilo cca 350 místních občanů. Ve věci prodeje městských pozemků pro stavbu následně čtyřikrát rozhodovalo městské zastupitelstvo, vždy s negativním výsledkem. Protože městská rada Chrudimi podle našeho názoru konala v rozporu s názorem zastupitelů, když navrhla pronájem pozemků na tak dlouhou dobu, že se to prakticky rovnalo jejich prodeji, iniciovali jsme další petici, jejímž cílem bylo dosáhnout odvolání městské rady. S využitím ustanovení zákona o obcích se podařilo shromáždit potřebný počet podpisů. Městské zastupitelstvo o návrhu na odvolání rozhodovalo 17. prosince 2001. Návrh sice podle očekávání

neprošel, podpořilo jej však devět zastupitelů, což pokládáme za úspěch.

V průběhu podzimu nás kontaktovali občané z místní části Vestec, kudy má vést obchvat města. Obávají se, že stavba naruší sociálně ekologické vazby v lokalitě. Společně budeme usilovat o to, aby se trasa obchvatu této části města vyhnula.

Činnosti místní skupiny NESEHNUTÍ se zejména v souvislosti s kampaní proti Penny Marketu intenzivně věnovala regionální média.

NESEHNUTÍ Kojetín

LIDSKÁ PRÁVA

Historie se zopakovala a na radnici v Kojetíně 10.3. opět zavlála tibetská vlajka. Ovšem v Přerově, našem okresním městě, jsme znovu narazili na tvrdý odpor městské rady a na plané sliby starosty. Ten přesunul rozhodnutí o vyvěšení vlajky ze zastupitelstva na radu, která vyvěšení tibetské vlajky, stejně jako loni, zamítla. V pátek 9.3. jsme tedy uspořádali happening před přerovskou radnicí, kdy její vchod hlídali dva aktivisté NESEHNUTÍ, vydávající se za tajné čínské agenty, kteří kontrolovali přicházející, zdali náhodou na radnici nepašují tibetskou vlajku.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Duben – Měsíc ekologie

Celý měsíc duben se nesl ve znamení ochrany životního prostředí. Naše místní skupina připravila ve spolupráci s městem Kojetín, Hnutím DUHA Olomouc a místním Junáckým střediskem rozsáhlou kampaň zaměřenou na propagaci třídění odpadu. Vydali jsme informační leták „Kam s ním? – O odpadech veřejně“, jenž mimo obecné informace o třídění odpadu popisoval konkrétní situaci v našem městě s podrobnou mapkou umístění kontejnerů na separovaný odpad. Také dopředu upozorňoval občany na řadu připravovaných akcí, jež vyvrcholily na Den Země 22. dubna. Od 19. do 22.4. jsme v samém centru města instalovali výstavu z dílny Hnutí DUHA Olomouc „Panoptikum našich odpadků aneb Recyklátor I“. Tuto výstavu zhlédly děti z obou základních škol a studenti gymnázia. Pro nejmenší z nich jsme zorganizovali výtvarnou soutěž a různé hry, vše s ekologickou tematikou. Žáci a studenti pak vyzdobili a pomalovali kontejnery na separovaný odpad. Od 23. do 27.4. proběhla na školách série přednášek vedená aktivistou Hnutí DUHA Olomouc. V městském kulturním středisku byla také instalována doprovodná výstava „Chcete to zabalit?“.

Stejně jako minulý rok jsme nemohli chybět na kroměřížském Majálesu, který je přehlídkou regionálních alternativních hudebních uskupení. Zde jsme instalovali stan s výše zmiňovanou výstavou „Recyklátor I“, v němž jsme návštěvníkům akce představili pestrý výběr informačních materiálů nejen od NESEHNUTÍ a Hnutí DUHA. Akci navštívilo 2 800 platících a i v našem stánku bylo mnohdy plno.

Druhá protestní cyklojízda

Ke Dni bez aut jsme uspořádali cyklojízdu centrem Přerova. I přesto, že jsme očekávali větší účast, byla jízda cyklistů s transparenty nepřehlédnutelná a způsobila menší dopravní kolaps.

PRÁVA ZVÍŘAT

Cirkusy ano, ale bez zvířat!

I v roce 2001 jsme pokračovali v informačních akcích pod heslem „Cirkusy ano, ale bez zvířat“. Před cirkusovými představeními jsme nabízeli návštěvníkům informační letáky s tematikou týrání cirkusových zvířat. Při jedné z našich akcí byli čtyři aktivisté surově napadeni zaměstnanci cirkusu Tornádo. Mladík utrpěl poranění čelisti a dívka skončila s podlitinami po kopancích na stehnech. Po tomto incidentu, jenž na náš popud stále šetří Policie ČR, následovala blesková kampaň proti cirkusu Tornádo, jehož putování Moravou bylo provázáno řadou dalších incidentů. Tento cirkus minimálně dvakrát ve spěchu opustil obec (Tovačov, Kojetín), aniž by zaplatil pronájem za zábor půdy. Dostal se do sporu s místními obyvateli a úředníky MěÚ v Ivanovicích na Hané, odkud nakonec bez jediného představení odjel. Blesková kampaň proti praktikám cirkusu Tornádo vyvrcholila společnou protestní akcí aktivistů NESEHNUTÍ Kojetín a Brno, jež proběhla před představením cirkusu ve Vyškově.

Přednášková činnost

Přednáškou o právech zvířat, spojenou s výstavou a projekcí, jsme započali vzdělávací cyklus pro studenty Odborného učiliště v Křenovicích.

NESEHNUTÍ Napajedla

LIDSKÁ PRÁVA

Proti rasismu

Oproti minulosti, kdy jsme vždy 17. listopadu u příležitosti výročí perzekuce českých studentů za okupace pořádali demonstrace proti rasismu a fašismu, jsme se letos rozhodli uspořádat pokojné vzpomínkové setkání spojené s diskusí. Tu zakončilo promítání filmů z festivalu Jeden svět.

Jeden svět

Nedílnou součástí našich aktivit je každoročně festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Jsme rádi, že i v roce 2001 jsme jej dokázali znovu uspořádat, a to hned dvakrát. Jedna z projekcí se uskutečnila na jaře a druhá doprovázela aktivity k 17. listopadu. Promítání probíhalo v okresním městě Zlíně.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Den Země

Na tento den jsme zorganizovali akci „Budme přírodě kamarádem“ zaměřenou na ochranu životního prostředí, zlepšení mezilidských vztahů a rozvoj dobrovolnických aktivit. Zúčastnilo se jí na šest stovek lidí. Při stejné příležitosti jsme také vydali letáček „Učme se recyklovat“ a roznesli jej do dvou tisíc domácností. Město nám na tyto aktivity přispělo částkou 5.000 Kč.

K oslavám Dne Země v Otrokovicích jsme přispěli velkým vegetariánským rautem a stánkem s bohatým výběrem informačních materiálů.

Slavnosti přírody

Slavnosti přírody jsme pořádali na konci června společně se zlínskou pobočkou Děti Země. Začaly v pátek nočním koncertem a v sobotu pokračovaly přednáškou o dravcích i s živou přehlídkou a představením činnosti organizací Ochránci hospodářských zvířat (OHZ), NESEHNUTÍ a Děti Země. V poledne jsme se pak vydali na cyklistickou jízdu centrem Zlína. Večer proběhl koncert, na kterém vystoupili Pepa Nos, Nejsme v plánu a další hudebníci. K dostání bylo veganské občerstvení.

Den bez aut

V září jsme se připojili k celostátnímu Dni bez aut. Ve spolupráci s městem Zlín jsme uspořádali debatu o cyklistické dopravě. Pro děti jsme připravili mj. soutěž o nejlepší masku. Zlatým hřebem akce byla symbolická cyklojízda městem, kde se peloton zastavil na křižovatce. Vše doprovázel koncert několika kapel.

Den bez pesticidů

V prosinci jsme převlečeni za Mikuláše, čerta a anděla na náměstí ve Zlíně rozdávali biojablíčka a letáčky o problematice jedovatých látek.

Další aktivity na ochranu životního prostředí

Pravidelně spolupracujeme s místními školami a domy dětí a mládeže, pro které pořádáme přednášky na ekologická témata a různé zajímavé soutěže. Také pořádáme ekovýchové akce pro dospělé, jako např. výstavu o odpadech. Pravidelně se věnujeme i sázení stromků.

PRÁVA ZVÍŘAT

Na Den laboratorních zvířat 24. dubna jsme si symbolickým pochodem ve Zlíně připomněli práva zvířat a nutnost jejich důsledné ochrany. Na náměstí jsme měli infostánek a vegetariánskou ochutnávku.

Jako každým rokem jsme se připojili ke kampani proti týrání zvířat v kožešinovém průmyslu. Infostánky, nástěnky a vegetariánský raut jsme uspořádali ve Zlíně, Uherském Hradišti, Vizovicích a Holešově. Akce měla dobrou propagaci a kladný ohlas u kolemjdoucích.

NESEHNUTÍ Příbram

Přestože se formální vznik místní skupiny NESEHNUTÍ Příbram datuje až do prvních měsíců roku 2002, první veřejné akce skupiny místních aktivistů proběhly již během roku 2001. Nechtěli jsme již nechávat spát nasbírané zkušenosti z osobního zapojení v různých ekologických a sociálních iniciativách, z pouličních protestů či jednáních sálů, a tak jsme je začali zúročovat v regionu, který v tomto směru už dlouho ležel ladem.

Jako první jsme na příbramské půdě zorganizovali DEN BEZ AUT. V pátek 21. září jsme sice v malém počtu, zato s velkým odhodláním vyrazili do centra seznámit veřejnost s naším pohledem na nestoudnou podporu individuálního automobilismu a cílenou destabilizaci sítí hromadné dopravy. Kolemjdoucím jsme rozdali několik stovek informačních letáčků.

Dalším pokusem vyvolat v našem okolí zájem o jiné pohledy na světové i místní problémy, než jaké nabízejí mediální agentury, byl veselý a zároveň kritický happening u příležitosti celosvětového Dne nenakupování, vyhlášeného na 24. listopadu. Cílem akce bylo upozornit na ekologické a sociální dopady nadspotřeby, na nerovné přerozdělování blahobytu a světového bohatství a konečně na zhoubný vliv reklamy. Nejfrekventovanější nákupní zóna ve staré části města byla nevhodnější scénou pro naše představení Otesánek. To jsme zinscenovali se záměrem připomenout nakupujícím jejich zodpovědnost za stav planety, podhalit podstatu fungování konzumní společnosti a poukázat na následky, které reklamou stimulovaná nadspotřeba vyvolává. V neposlední řadě jsme chtěli poukázat také na příčiny světového hladu a varovat před vzrůstajícím drancováním přírodních krás za účelem krátkodobého zisku. Akce měla úspěch, takže v podobných aktivitách budeme určitě pokračovat.

Zimní období jsme přivítali v ulicích. Masky kožešinových zvířat jsme si půjčili od ochotnického divadla, pětistovku informačních letáčků jsme připravili sami. Tři dny pak "okupovali" zajíc s medvědem, držice fotografické důkazy o krvavém pozadí kožené a kožešinové módy, chodníky v centru Příbrami. Nadmíru vděčné nám dozajista byly především všechny kolemjdoucí či rodiči nesené děti.

Poslední iniciativou roku 2001 bylo promítání vítězných snímků z filmového festivalu Jeden svět. Sedm dokumentárních filmů zhlédlo během tří dnů několik stovek spokojených diváků. Akci proto budeme v roce 2002 jistě opakovat a postupně rozšiřovat i její záběr. Všechny popsané aktivity jsme financovali z vlastních prostředků.

Informovat o přípravě akcí se nám podařilo skrze regionální tisk, takže lidé o nás věděli ještě předtím, než jsme se v ulicích objevili. V místním zpravodajství pak vždy byl naší akci věnován dostatečný prostor, často se objevil i komentář či zamyšlení nad otevřenými ranami a nezodpovězenými otázkami naší společnosti. Zájem veřejnosti o naši činnost během roku postupně rostl, například festival Jeden svět přilákal do objektu bývalé kinokavárny tolik návštěvníků, že museli zaujmout i všechna místa na podlaze.

Co může udělat každý sám

Jste-li zatím osamocení jednotlivci či osamocená jednotlivka, můžete začít například šířením informačních materiálů. Za dobrovolný příspěvek Vám rádi zašleme téměř libovolný počet kusů těchto našich tiskovin:

- 1) Příroda, nebo asfalt? - proč odmítáme stavbu rychlostní komunikace R43
- 2) Aktivní nulová varianta - náš alternativní návrh k výstavbě R43
- 3) Až půjdete příště na přehradu - průvodce naší naučnou stezkou po Brněnské přehradě
- 4) Svobodu Tibetu - důsledky čínské okupace v Tibetu (porušování lidských práv, devastace přírody)
- 5) Vybarvíte si tibetskou vlajku - pohlednice protestující proti okupaci Tibetu adresovaná čínské ambasádě (*pouze v elektronické podobě*)
- 6) Zastavme obchod se smrtí - informace o podílu zbrojařských firem na porušování lidských práv ve světě
- 7) Umlčme zbraně IDET 2001 - informace o nekalých praktikách zbrojařských firem vystavujících na veletrhu zbraní IDET 99 v Brně
- 8) Za co všechno vdčíme automobilu - dopady automobilismu na společnost a přírodu
- 9) Proč práva zvířat - o důvodech k ochraně zvířecích práv
- 10) Co se v kožešnictví nedozvíte - jaké utrpení zvířat stojí za výrobou kožichu
- 11) Cirkusy bez příkras - proč cirkus není vhodným místem pro život zvířat (*pouze v elektronické podobě*)
- 12) Než navštívíte cirkus - plakát pro případ, že do Vašeho města zavítá cirkus
- 13) Pokusy na zvířatech - údaje o pokusech prováděných na zvířatech a o možných alternativách
- 14) Vánoce bez kapra - o důvodech, proč bychom měli odmítnout "tradiční" zabíjení štedrovečerních kaprů, doplněno recepty bezmasých vánočních jídel
- 15) Zapálíte si? - o tom, co všechno je spojeno s kouřením a tabákovým průmyslem
- 16) V každém litru kapka krve - o zločinných praktikách nadnárodní ropné společnosti Shell

- 17) Zábava? Jak pro koho... - argumenty proti dostihovému sportu, zejména Velké pardubické steeplechase
- 18) Jídlo bez krutosti - propagace vegetariánství a veganství, informace o týrání zvířat a dopadech masného průmyslu na životní prostředí
- 19) Čím se financníci nechylují - fakta o MMF a SB - argumenty proti Mezinárodnímu měnovému fondu a Světové bance vydané u příležitosti jejich výročního zasedání v září 2000 v Praze (*pouze v elektronické podobě*)
- 20) Výroční zpráva NESEHNUTÍ 1997/1998
- 21) ABC přímé akce - právně aktivistický rádce pro účastníky nenásilných akcí občanské neposlušnosti
- 22) Hypermarkety - příliš drahá sleva - o negativních dopadech expanze obřích nákupních řetězců
- 23) Výroční zpráva NESEHNUTÍ 1999
- 24) Ekofeminismus - o jednom z proudů feminismu, který nachází souvislost mezi útlakem žen a vykořisťováním přírody a snaží se o znovuvytvoření rovnováhy mezi člověkem a přírodou
- 25) Zaostrěno na hypermarkety - sborník textů ze stejnojmenného semináře (*pouze v elektronické podobě*)
- 26) Výroční zpráva NESEHNUTÍ 2000 (*pouze v elektronické podobě*)
- 27) Den bez konzumu - leták o mezinárodním svátku nenakupování
- 28) Stop reklamním materiálům! - samolepka na schránku
- 29) Samolepka SVOBODU TIBETU!
- 30) Proč rozdáváme jídlo zdarma? - informace o důvodech existence kampaně Jídlo místo zbraní nabízející veganské jídlo především lidem bez domova
- 31) Přes ulici bezpečně - leták proti rušení přechodů pro chodce
- 32) O hypermarketech veřejně - aktualizovaná verze sborníku Zaostrěno na hypermarkety, rozšířená o další příspěvky
- 33) Ženská práva jsou lidská práva – sborník textů o problematice ženských práv
- 34) Mýtus krásy – o společenském tlaku, který nutí ženy přizpůsobovat se reklamnímu ideálu krásy

Dále si u nás můžete objednat náš dvouměsíční informační zpravodaj ALARM. Máte-li zájem o jeho tištěnou podobu, stačí, když nám pošlete 9 Kč známku (počet známek = počet zpravodajů). ALARM můžete též dostávat v elektronické podobě mailovou poštou.

Navštivte též některé námi provozované internetové stránky:

<http://nesehnuti.ecn.cz> (prezentace činnosti, aktivit a informačních materiálů NESEHNUTÍ)

<http://www.hyper.cz> (informace, data, texty aj. o hypermarketech a kampani proti jejich nekontrolované výstavbě)

<http://r43.ecn.cz> (informace o kampani proti výstavbě rychlostní komunikace R43)

<http://přechody.ecn.cz> (stránky kampaně „Přes ulici bezpečně“ proti rušení přechodů pro chodce)

<http://zenskaprava.ecn.cz> (prezentace kampaně „Ženská práva jsou lidská práva“, seznam titulů gender knihovny NESEHNUTÍ)

<http://jmz.ecn.cz> (stránky kampaně „Jídlo místo zbraní“)

Materiály NESEHNUTÍ můžete sami šířit v knihovnách, knihkupectvích, čajovnách, prodejnách zdravé výživy, ekocentrech atd., vyrobit z nich nástěnku ve škole či v zaměstnání nebo je umístit do veřejně přístupné vývěsní skřínky. Můžete podle nich také zpracovat krátký článek do místních novin. Dále můžete uspořádat ve Vašem městě veřejnou besedu nebo přednášku ve škole na některé z témat, které považujete za zvláště zajímavé či aktuální. Je možné, aby jako host přijel někdo z NESEHNUTÍ.

Proč je dobré založit místní skupinu

Rozroste-li se Vaše aktivita natolik, že budete chtít dělat něco víc, je možné založit místní skupinu NESEHNUTÍ. Vyzbrojení právní subjektivitou se pak můžete sami účastnit správních řízení, ve kterých jsou dotčeny zájmy ochrany přírody (výstavby supermarketů, dálnic, spaloven apod.), vést vlastní lokální kampaně s cílem zabránit další devastaci přírody.

V rámci kampaní můžete organizovat protestní akce či pořádat veřejné besedy, na nichž se k řešení konkrétních problémů obce scházejí občané. Místní skupina má též právo podávat trestní oznámení na společnost či jednotlivce porušující zákony (např. zákon na ochranu přírody a krajiny, na ochranu zvířat proti týrání, trestní zákon zakazující propagaci rasismu, fašismu atd.).

Jako sdružení můžete vytvářet společné projekty s jinými organizacemi, vytvářet a udržovat dobré kontakty s místní samosprávou, o důležitých věcech jednat s orgány státní správy.

Jako aktivist(k)a NESEHNUTÍ máte možnost usilovat o změnu Vašeho okolí směrem ke stavu, kdy se na rozhodování podílejí i ti, kterých se rozhodnutí týkají. Svou činností můžete názorně ukazovat, že odpovědný vztah k přírodě i k lidem vycházející a realizovaný skrze aktivitu zdola není jen naivním snem utopistů, ale již dnes realizovanou praxí.

Volným statutárním orgánem NESEHNUTÍ je Rada. Jejími členy, v roce 2001 byli: **Milan Štefanec** (zástupce místní skupiny Brno), **Tomáš Cabla** (zástupce místní skupiny Napajedla), **Jan Karásek**

(zástupce místní skupiny Kojetín), **Michal Kopecký** (zástupce místní skupiny Vysoké Mýto, do června), **Kateřina Plesková** (zastupkyně místní skupiny Boskovice, od října), **Mgr. Martin Ander**, **Mgr. Filip Fuchs** (do října), **Mgr. Kristýna Rytířová**, **David Němec** (do dubna), **Kateřina Lišková** (od dubna), **Aleš Meduna** (od října).

Pokud s našimi aktivitami sympatizujete, ale nemůžete se osobně zapojit do činnosti, budeme Vám vděční i za jakoukoliv finanční pomoc. Své příspěvky můžete zasílat na bankovní účet číslo 471172693/0300 (variabilní symbol 158) vedený u CSOB v Brně. Chcete-li dostávat pravidelné naše informační materiály, pošlete nám i svoji adresu. Předem Vám za Vaši pomoc děkujeme.

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ
NESEHNUTÍ
<http://nesehnuti.ecn.cz>

Místní skupina Brno: Údolní 44, 602 00 Brno
tel./fax: 543 245 342, tel.: 543 245 344
e-mail: nesehnuti.brno@email.cz

Místní skupina Napajedla: Na Kapli 380,
763 61 Napajedla
e-mail: nesehnuti.napajedla@email.cz

Místní skupina Kojetín
P. O. Box 41, 752 01 Kojetín
e-mail: nesehnuti.kojetin@atlas.cz

Místní skupina Boskovice
P. O. Box 30, 680 01 Boskovice
e-mail: nesehnuti.boskovice@seznam.cz

Místní skupina Příbram
P. O. Box 3, 262 42 Rožmitál p. Třemšínem
e-mail: nesehnuti.pribram@email.cz

Místní skupina Chrudim
Dr. V. Peška 666, 537 01 Chrudim III.
e-mail: nesehnuti.cr@email.cz

Místní skupina Čáslav
Zbyslav 107, 286 01 Čáslav
e-mail: nesehnuti.caslav@seznam.cz

Finanční zpráva za rok 2001

Příjmy

Zůstatek z roku 2000	229 490 Kč
Alert Fonds	3 980 Kč

Člověk v tísni při ČT, o. p. s.	8 860 Kč
Hnutí Duha / C. S. Mott Foundation	6 000 Kč
Nadace Open Society Fund	122 000 Kč
Nadace Partnerství	153 000 Kč
Nadace rozvoje občanské společnosti	77 900 Kč
The Regional Environmental Center	23 750 Kč
X-Y Solidariteitsfonds	51 990 Kč
Úřad práce Brno - město	6 000 Kč
Roman Motyčka	1 000 Kč
Kateřina Motyčková	1 000 Kč
Tomáš Hakr	10 000 Kč
Jan Zeman	1 000 Kč
Vlastimil Špic	2 000 Kč
Ostatní dárci	34 100 Kč
Celkem	732 070 Kč

Výdaje

Tisk informačních materiálů	79 160 Kč
Odborná literatura	14 110 Kč
Kancelářské potřeby	12 840 Kč
Materiální výdaje	15 240 Kč
Mzdové náklady a autorské odměny	130 660 Kč
Cestovné	20 670 Kč
Poštovné	13 490 Kč
Telefony + internet	35 870 Kč
Nájem a provozní náklady	63 170 Kč
Bankovní poplatky	2 350 Kč
Ostatní výdaje	9 380 Kč
Celkem	396 940 Kč

Zůstatek 335 130 Kč je vázán na realizaci projektů probíhajících i v roce 2002.